

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 440/2020-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], právne zastúpených Legium s. r. o., advokátska kancelária, Bukureštská 3, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Adrian Šándorčín, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 99/2019 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 14 Co 257/2016) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 99/2019 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 14 Co 257/2016) **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ich právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Krajskému súdu v Bratislave sa v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 99/2019 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľom **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie každému **1 000 eur**, ktoré **j e** Krajský súd v Bratislave **p o v i n n ý** vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Krajský súd v Bratislave **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľom trovy konania **450,29 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I. Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenu Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 2. novembra 2020 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 99/2019 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 14 Co 257/2016) (ďalej aj „napadnuté konanie“). Sťažovatelia navrhujú prikázať krajskému súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznať im primerané finančné zadostučinenie každému v sume 20 000 eur, ako aj náhradu trov konania.

2. Z vyžiadaného spisu Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 C 279/2011, vyžiadaného spisu krajského súdu sp. zn. 14 Co 257/2016 vyplýva, že sťažovatelia sa ako žalobcovia žalobou doručenu okresnému súdu 20. októbra 2011 domáhali v dôsledku tvrdeného porušenia ich predkupného práva ako spoluvlastníkov sporných nehnuteľností nahradenia prejavu vôle žalovanej – [REDAKOVANÉ], a to tak, že žalovaná ako predávajúca uzatvára so sťažovateľmi kúpnu zmluvu k spoluvlastníckym podielom sporných nehnuteľností. Okresný súd rozsudkom č. k. 8 C 279/2011 z 30. septembra 2015 žalobu zamietol v celom rozsahu, žalovanej priznal voči sťažovateľom nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. Proti rozsudku podali sťažovatelia odvolanie, ktoré bolo okresnému súdu doručené 11. apríla 2016. Okresný súd predložil vec na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľov krajskému súdu ako súdu odvolaciemu 22. júna 2016, kde mu bola pridelená sp. zn. 14 Co 257/2016. Krajský súd 29. januára 2019 vec vrátil okresnému súdu bez meritórneho rozhodnutia o odvolaní z dôvodu potreby vykonania opravy rozsudku okresného súdu pre nesúlad výroku rozsudku uvedeného v zápisnici z pojednávania z 30. septembra 2015 a v písomnom vyhotovení rozsudku. Okresný súd uznesením zo 7. februára 2019 opravil výrok rozsudku a vec predložil krajskému súdu 8. apríla 2019, pričom veci bola krajským súdom pridelená sp. zn. 14 Co 86/2019. Krajský súd 9. apríla 2019 vec opätovne vrátil okresnému súdu bez meritórneho rozhodnutia, a to pre účely odstránenia vady – nesprávnej žurnalizácie spisu okresného súdu. Okresný súd vec predložil krajskému súdu 23. apríla 2019, pričom krajským súdom bola veci pridelená sp. zn. 14 Co 99/2019. O odvolaní sťažovateľov dosiaľ krajský súd meritórne nerozhodol.

3. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti namietajú prietahy v napadnutom konaní, krajskému súdu vytýkajú, že po podaní odvolania bol krajský súd viac ako dva a pol roka nečinný. Sťažovatelia uvádzajú, že až po 30 mesiacoch nečinnosti krajského súdu im „... bola doručená výzva Okresného súdu Pezinok (prvostupňový súd v predmetnej veci), aby sťažovatelia predložili do podania podací listok týkajúci sa odoslania odvolania voči prvostupňovému rozsudku. Sťažovatelia si svoju povinnosť v zmysle výzvy súdu a v súdom určenej lehote splnili. Od februára 2019 uplynulo ku dnešnému dňu viac ako jeden a pol roka, a počas tohto obdobia je nutné podotknúť, že nečinnosť krajského súdu stále trvá.“.

Podľa sťažovateľov neodôvodnenú nečinnosť krajského súdu v trvaní takmer štyroch rokov nemožno považovať za primeranú povahu a zložitosti prejednávanej veci, predmetom konania je

nahradenie prejavu vôle, pričom k podaniu žaloby došlo v dôsledku porušenia predkupného práva sťažovateľov k nehnuteľnosti. Sťažovatelia si povinnosti v zmysle výziev plnili riadne a včas, oni ani žalovaná neprispela ku vzniku zbytočných prietáhov.

Sťažovatelia podali 25. septembra 2020 sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorú podpredseda krajského súdu v odpovedi na sťažnosť zo 14. októbra 2020 vyhodnotil ako dôvodnú.

II.

Vyjadrenia účastníkov

4. Na výzvu ústavného súdu sa podaním č. k. ISprV/655/2020 z 15. decembra 2020 vyjadril k ústavnej sťažnosti predseda krajského súdu, v ktorom poukázal na personálne zmeny v senáte 14 Co krajského súdu, zaťaženosť tohto senátu. Stotožnil sa s vyjadrením predsedníčky senátu a referujúcej sudkyne JUDr. Kuchtovej, podľa ktorej k prietahom v napadnutom konaní došlo z objektívnych dôvodov, v dôsledku neriešenia stavu v senáte 14 Co vedením krajského súdu v rokoch 2013 – 2017. Zároveň uviedol, že netrvá na uskutočnení ústneho pojednávania o prijatej ústavnej sťažnosti.

5. Sťažovatelia v stanovisku k vyjadreniu krajského súdu zo 17. decembra 2020 uviedli, že odchod sudcu do dôchodku, prerozdelenie nevybavených vecí sú záležitosti, ktoré sú výlučne v kompetencii krajského súdu. Tvrdenia krajského súdu nijako neospravedlňujú stále trvajúce prietahy. Zároveň vyjadrili súhlas s upustením od ústneho pojednávania o prijatej ústavnej sťažnosti.

6. Podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej ústavnej sťažnosti, pretože na základe podaní účastníkov a predloženého spisu okresného súdu sp. zn. 8 C 279/2011, spisu krajského súdu sp. zn. 14 Co 257/216 je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. Navyše, účastníci na uskutočnení ústneho pojednávania netrvajú.

III.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 127 ods. 2 ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd

podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním, o postavení jeho sudcov a ich bezúhonnosť ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon o ústavnom súde.

11. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

13. Sťažovatelia sa svojou ústavnou sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom k porušeniu sťažovateľmi označených práv malo dôjsť postupom krajského súdu v napadnutom konaní.

14. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

15. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

16. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľov.

IV. Posúdenie vecí ústavným súdom

17. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

18. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní. Napríklad povinnosť súdu konať bez prietáhov vyplýva z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z ustanovení § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ďalej z ustanovení § 168 – § 172 CSP o predbežnom prejednaní sporu a následkoch neprítomnosti strán, aj z § 179 ods. 1, podľa ktorého pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona, alebo § 183 ods. 1 prvej vety, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

19. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť vecí, predmetom napadnutého konania je nahradenie prejavu vôle žalovanej, ktorého sa sťažovatelia domáhajú v dôsledku porušenia svojho predkupného práva k nehnuteľnostiam, ktorých sú spoluvlastníkmi. Ústavný súd konštatuje, že obdobné konania možno zaradiť k štandardnej agende všeobecného súdnictva.

20. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v napadnutom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k zbytočným prietahom.

21. Napokon ústavný súd hodnotil postup krajského súdu z hľadiska existencie zbytočných prietáhov v doterajšom priebehu konania, pričom vychádzal z ústavnej sťažnosti, jej príloh, vyjadrenia predsedu krajského súdu, vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 8 C 279/2011, spisu krajského súdu sp. zn. 14 Co 257/2016.

22. Ústavný súd zistil tento priebeh konania:

- 22. júna 2016 – vec predložená okresným súdom krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní, kde jej bola pridelená sp. zn. 14 Co 257/2016,
- 31. októbra 2016 – krajskému súdu doručené vyjadrenie žalovanej k odvolaniu,
- 9. novembra 2016 – krajským súdom vyjadrenie žalovanej zaslané sťažovateľom,
- 29. januára 2019 – krajský súd vec vrátil okresnému súdu bez meritórneho rozhodnutia o odvolaní z dôvodu potreby vykonania opravy rozsudku okresného súdu pre nesúlad výroku rozsudku uvedeného v zápisnici z pojednávania z 30. septembra 2015 a v písomnom vyhotovení rozsudku,
- 7. februára 2019 – okresný súd vydal uznesenie, ktorým opravil výrok rozsudku okresného súdu, ako aj opravu v časti označenia spisovej značky,

- 14. februára 2019 – okresný súd vyzval sťažovateľov na predloženie podacieho lístka o podaní odvolania na poštovú prepravu,
- 26. februára 2019 – okresnému súdu doručená odpoveď na výzvu spolu s fotokópiou podacieho hárku,
- 8. apríla 2019 – spis opätovne predložený krajskému súdu, kde mu bola pridelená sp. zn. 14 Co 86/2019,
- 9. apríla 2019 – spis vrátený krajským súdom okresnému súdu bez rozhodnutia o odvolaní z dôvodu nesprávnej žurnalizácie strán v spise okresného súdu (zápisnica z pojednávania, rozsudok, odvolanie),
- 23. apríla 2019 – vec predložená okresným súdom krajskému súdu, kde mu bola pridelená sp. zn. 14 Co 99/2019,
- 24. apríla 2019 – pokyn sudkyne na žurnalizáciu spisu, pretože okresný súd nesplnil pokyn krajského súdu,
- 13. mája 2019 – krajskému súdu doručené podanie sťažovateľky [REDAKOVANÉ],
- 14. júna 2019 – žiadosť žalovanej o urýchlené rozhodnutie vo veci z dôvodu havarijného stavu nehnuteľnosti,
- 18. júla 2019 – opakovaná žiadosť žalovanej o urýchlené rozhodnutie.

23. Ak v dvoch konaniach (formálne označených inými spisovými značkami) ide o rozhodovanie o stále tom istom odvolaní sťažovateľa proti tomu istému rozsudku, je, vychádzajúc z ústavným súdom konštantne presadzovanej materiálnej ochrany ústavnosti, nutné hodnotiť tieto (formálne) dve konania materiálne ako to isté konanie, pričom aj Európsky súd pre ľudské práva posudzuje konanie ako jeden celok a prístup, pri ktorom sa neposudzuje konanie ako jeden celok, resp. sa neposudzuje celková dĺžka konania, považuje Európsky súd pre ľudské práva za príliš formalistický, ktorý nie je v súlade so zárukami čl. 6 ods. 1 dohovoru (porov. III. ÚS 694/2016, č. 22/2017 ZNaU).

24. Ústavný súd uvádza, že aktuálne síce konanie o odvolaní sťažovateľov prebieha na krajskom súde formálne pod sp. zn. 14 Co 99/2019, ide však naďalej o rozhodovanie o tom istom odvolaní sťažovateľov proti tomu istému rozsudku okresného súdu, ako to bolo v konaní pôvodne vedenom pod sp. zn. 14 Co 257/2016 a následne pod sp. zn. 14 Co 86/2019. Konanie sp. zn. 14 Co 99/2019 teda predstavuje pokračovanie v tom istom odvolacom konaní, len pôvodne formálne vedenom pod inou spisovou značkou (14 Co 257/2016, 14 Co 86/2019), a preto aj pri posudzovaní dôvodnosti ústavnej sťažnosti je na tieto konania pred krajským súdom potrebné nazerať ako na jeden celok.

25. Ústavný súd konštatuje, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna, nesústredená a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou (dohovorom) zaručeného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ na neho obrátil s návrhom, aby o jeho veci rozhodol (m. m. I. ÚS 688/2014).

26. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovatelia ústavnou sťažnosťou napádajú postup krajského súdu, pre posúdenie dôvodnosti ich sťažnosti je rozhodujúce obdobie počínajúce 22. júnom 2016, keď bola vec prvýkrát predložená okresným súdom krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľov.

27. Ústavný súd zistil, že krajský súd bol nečinný od 9. novembra 2016 do 29. januára 2019. Vrátanie veci okresnému súdu 9. apríla 2019 je nutné vyhodnotiť ako neefektívny úkon, pretože na vytýkanú vadu (nesprávna žurnalizácia spisu okresného súdu) mohol krajský súd upozorniť okresný súd už pri prvom vrátení veci okresnému súdu 29. januára 2019. Krajský súd bol opätovne nečinný od apríla 2019, pričom o odvolaní sťažovateľov doteraz nebolo právoplatne rozhodnuté. Z uvedeného vyplýva, že celkové obdobie, počas ktorého bol krajský súd nečinný, resp. konal neefektívne, predstavuje viac ako 47 mesiacov (od decembra 2020 krajský súd vykonával úkony spojené s ústavnou sťažnosťou, pozn.), pričom túto dobu nie je možné považovať za primeranú pre rozhodnutie o podanom odvolaní.

28. Predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti poukazoval na zaťaženosť senátu 14 Co. Ako však ústavný súd dlhodobo konštatuje, organizačné, personálne či technické problémy všeobecných súdov nemôžu byť na úkor práv účastníkov konania, nezbavujú štát zodpovednosti za prieťahy v súdnom konaní, v dôsledku čoho takéto argumenty neobstoja (napr. III. ÚS 17/02).

29. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že v napadnutom konaní krajského súdu došlo k zbytočným prieťahom, ktoré boli spôsobené nečinnosťou, neefektívnou činnosťou krajského súdu. Z uvedených dôvodov ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

30. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

31. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že postupom krajského súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľov, prikázal, aby krajský súd v napadnutom konaní konal bez zbytočných prieťahov, pretože označená vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľov právoplatne skončená (bod 2 výroku tohto nálezu).

32. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

33. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

34. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

35. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

36. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti žiadali o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, pre každého 20 000 eur, čo odôvodnili tým, žalobu podali v dôsledku porušenia ich predkupného práva k nehnuteľnostiam, ktorých sú spoluvlastníkmi, súdne konanie však trvá neprímerane dlho napriek tomu, že nejde o zložitú vec. Úlohou krajského súdu je len riadne naštudovať spis okresného súdu a rozhodnúť „od stola“, nie je potrebné vykonávať ďalšie dokazovanie, nariaďovať pojednávania. Sťažovatelia tiež poukázali na svoj vyšší vek.

37. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

38. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

39. Berúc do úvahy konštatovanú neodôvodnenú nečinnosť krajského súdu, predmet konania, správanie sťažovateľov, ako aj všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd považoval priznanie sumy 1 000 € pre každého zo sťažovateľov za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde (bod 3 výroku nálezu).

40. Ústavný súd nevyhovel časti sťažnosti, v ktorej sťažovatelia žiadali priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 5 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

41. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom.

42. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

43. Ústavný súd priznal sťažovateľom náhradu trov konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúcu z odmeny advokáta, a vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby 1/6 z výpočtového základu. Základom pre výpočet náhrady za úkon právnej služby je v danom prípade priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2019 v sume 1 062 eur. Ústavný súd priznal sťažovateľom náhradu trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2020 (príprava a prevzatie vecí, písomné vyhotovenie sťažnosti). Vzhľadom na to, že právny zástupca zastupoval dve osoby, v zmysle § 13 ods. 2 vyhlášky sa základná sadzba tarifnej odmeny zníži o 50 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb. Vychádzajúc zo skutočnosti, že právny zástupca zastupoval dve osoby, hodnota jedného úkonu právnej služby tak predstavuje sumu 177 eur. Ďalej má právny zástupca sťažovateľov nárok na režijný paušál 10,62 eur za dva úkony vykonané v roku

2020 (§ 16 ods. 3 vyhlášky). Keďže právny zástupca je platiteľom dane z pridanej hodnoty, zvyšuje sa jeho odmena podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o 20 % DPH, čo v predmetnom prípade predstavuje 75,05 eur. Pokiaľ ide o stanovisko sťažovateľov k vyjadreniu krajského súdu zo 17. decembra 2020, ústavný súd za tento úkon právnej služby náhradu trov nepriznal, pretože toto písomné podanie vo veci samej neprinieslo nové skutočnosti alebo informácie, ktoré by ústavnému súdu neboli už skôr známe zo sťažnosti a z predloženého súdneho spisu. Na základe uvedených skutočností ústavný súd priznal celkovú náhradu trov konania v sume 450,29 eur, tak ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu (bod 4 výroku nálezu).

44. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

45. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. februára 2021

Robert Šorl
predseda senátu